

FÖRSVARETS

FORUM

nr 1 • 2013

Försvarmaktens personaltidning

Ett jobb
med två
ansikten

1 mars redovisar vi förutsättningarna i detalj

Som ni alla vet är ÖB Sverker Göranson sjukskriven vilket är beklagligt men samtidigt är det viktigt med ordentlig återhämtning. Han är en av många som drabbats av det hårda tempo de flesta av oss upplever i dagens samhälle. Vi sänder Försvarets maktens samlade "krya på dig" till ÖB och hälsar dig varmt välkommen tillbaka i mars.

Försvarets- och säkerhetspolitik har kommit upp på agendan i den offentliga debatten, vilket är välkommet. Samtidigt är det viktigt att vi håller isär tidsperspektiven. Nu är vi, i det korta perspektivet, fokuserade på att ställa om Försvarets makten i enlighet med det försvarsbeslut som Riksdagen fattade 2009. Det är ett positivt beslut eftersom krigsförbanden sätts i fokus och de ska vara bemannade, utrustade och övade. Personalförsörjningen är härvid vår största utmaning och vi måste acceptera att successivt dra lärdomar och vidta åtgärder efterhand.

Bekymret är att Försvarets makten gjort bedömningen att ekonomin inte räcker för att genomföra beslutet fullt ut, vilket vi anmält till regeringen. Vi har därför i uppdrag att mer i detalj redovisa förutsättningarna fram till 2019 och det ska göras den 1 mars.

Samtidigt arbetar försvarsberedningen i det längre perspektivet, med att som ett första steg inför nästa försvarsbeslut 2015 analysera omvärldsutvecklingen. Försvarets makten framhåller en ökad osäkerhet kopplad till såväl utvecklingen i närområdet som globalt. Enligt mitt sätt att se det kan det rimligen inte leda till sänkt ambition i nästa försvarsbeslut. Och då är vi tillbaka till vikten av att det nuvarande försvarsbeslutet inte urholkas utan kan genomföras fullt ut.

Till detta har vi anledning att återkomma, inte minst efter den 1 mars. Vi ska inte negligera de utmaningar vi står inför. Samtidigt måste vi ta fasta på det positiva i vår verksamhet och alla de uppgifter som vi dagligen löser på ett utmärkt sätt. Vår försvarsmakt har ett internationellt högt anseende och det är tack vare er alla som bidrar borta och hemma. Vill man ha spännande uppgifter, gott kamratskap och samtidigt göra skillnad är Försvarets makten svårslagbar.

Jan Salestrand
Generalmajor och vikarierande ÖB

Aktuellt: Red Flag i Nevada..... 3

Så fungerar omgäldningen 4

Prio bättre för plutonchefer 6

Debatt: Nu lämnar vi enbefälssystemet 7

Hur jämställd är Försvarets makten?..... 8-9

Utskällda upphandlingsenheten..... 10-11

På jobbet: En kompanichefs vardag..... 13-15

Till sist: Få fart på fysiken och Femetta 16-17

Åsikten och Bilden 18-19

FÖRSTASIDAN

FOTO:
Björn
WESTERDAHL/
LIVGARDET

REDAKTIONEN

Försvarets maktens personaltidning finns även på www.forsvarsmakten.se och email. kontakt: ff-red@mil.se telefon: 08-788 88 88 (Informationsstaben)

ansvarig utgivare
ERIK LAGERSTEN, informationsdirektör

Nästa manusstopp: 1 mars 2013
Beräknad utgivningsdag: 22 mars 2013

redaktör
DAG ENANDER
Försvarets maktens informationsstab

grafisk formgivare
EVA KENT
FMV, Grafisk produktion, Stockholm

Tryckt hos Elanders Sverige AB

Redaktionen förbehåller sig rätten att bearbeta inkommet material. Enskilda artiklar ger inte nödvändigtvis uttryck för Försvarets maktens officiella ståndpunkt. För ej beställt material ansvaras ej. ISSN 1100-8245

En Gripen startar, med amerikanska F-15 och F-16 i bakgrunden. Sammanlagt åtta Gripen deltog i Red Flag.

Förberett flygvapen på storövning

Red Flag är troligen den mest avancerade övningen för flygvapenpersonal någonstans i världen. Under två januariveckor deltog 172:a divisionen från Blekinge flygflottilj med åtta Jas 39 Gripen och 110 personer.

– Vi har förberett oss på ett sätt som värnationen pekade ut som det goda exemplet, säger flygvapeninspektören Michael Bydén.

Tanken på en avancerad övning med mottot ”träna som du

kommer att slåss” föddes under Vietnamkriget. De amerikanska piloterna hade då bara två nedskjutna fiender för varje egen förlust. Därför startades Red Flag 1975 vid Nellis Air Force Base i Nevada, nordväst om Las Vegas.

Överste Tod Fingal gav svenska flygvapnet beröm för sina förberedelser.

– Vår uppgift är att ge erfarenhet under övningen så att deltagarna vet vad som väntar om de deltar i en konflikt, säger chefen för Red Flag överste Tod Fingal.

Målet för amerikanska flygvapnet är att personal som ingår i en stridande enhet ska

genomgå en Red Flag vart tredje år. Sverige har också ambitionen att sända någon enhet till Red Flag vart tredje år. På den tiden hinner materielen uppgraderas och strategier ändras. Nytt för i år var att flygplanen lufttankade under omgrupperingen från Sverige och under själva övningen samt att piloterna under uppdraget nattetid flög med mörkerglasögon.

Det faktum att det handlar om uppdrag som ska genomföras, och hur man bäst använder de gemensamma resurserna betonats ständigt, oavsett från vilket land flygplanen kommer från. Utifrån hörs ofta frågor om vilket flygvapen som var bäst eller vilket flygplan som slog vilket, men inga enheter betygsätts.

– Man betygsätter sig själv i alla fall. Tanken är inte att enheterna ska skicka enbart sina bästa bara för att komma

ett i en Red Flag-tävling, säger Tod Fingal.

Under sitt besök på Red Flag bad generalmajor Bydén sina amerikanska kollegor om en årlig utvärdering av det svenska deltagandet.

– De bekräftelserna jag får är att vi har hamnat rätt. Våra materielsystem är väl anpassade för den här miljön som vi verkar i, tillsammans med andra länder och inte minst viktigt är att vår personal fungerar väldigt väl.

LASSE JANSSON/F 17

FYRA FAKTA OM RED FLAG

- Ytan som utgör övningsområdet är ungefär densamma som halva Schweiz yta.
- Hittills har 39 länder deltagit i övningarna, bland annat Indien, Brasilien och Sverige.
- Sverige medverkar i Red Flag för tredje gången på sju år.
- Under en övningsdag faller amerikanska flygvapnet fler bomber än det svenska flygvapnet gör på ett år.

Koll på klusterkonventionen

Den 1 oktober ifjol blev Sverige statspart till den internationella klusterkonventionen. En av konventionens förpliktelser är att Försvarsmaktens personal ska utbildas i dess innebörd. Den utbildningen gör du själv digitalt i två delar – första delen ska alla göra, andra delen gör den personal som ska tjänstgöra eller öva internationellt. Mer information finns på ADL-portalerna.

Specialistofficersutbildningen utvärderas

I början av mars kommer drygt 900 specialistofficerare att få besvara en webbaserad enkät om sin utbildning.

– Vi vill få svar på hur de upplever att den utbildning som de fått motsvarar deras befattningars verkliga krav på kompetens, säger Patrik Rydell, ansvarig för projektarbetet kring en ny specialistofficersutbildning inom OR-projektet.

Enkäten som skickas ut under vecka 10-11 gäller dem som tagit specialistofficersexamen mellan 2008 och 2011. Även pluton- och kompanichefer på mottagande förband kommer att få besvara en enkät. OR-projektet kommer att ta stöd av operationsanalytiker på SSS för att utvärdera resultatet. Inriktningen är att presentera resultatet vecka 15 i form av en första rapport. Den slutliga rapporten är planerad att presenteras under PROD UTB utbildningskonferens vecka 20. Den kommer också att ingå i OR-projektets nästa leverans.

– Det är viktigt att så många som möjligt fyller i den kommande enkäten. Vi ger oss inte förrän vi har minst 100 svar från varje stridskraftsslåg, säger Patrik Rydell.

CHARLOTTE PETTERSSON/MHS H

ME 03 tar vara på tidigare erfarenheter

För tredje gången sätter marinen upp en styrka som ska bidra till skyddet av sjöfarten i Adenviken och eskortera och skydda World Food Programmes mattransporter utanför Somalia.

Och det är en rutinerad besättning – flera besättningsmedlemmar är med för både andra och tredje gången.

Vid bordningar ger HMS Carlskrona vid behov eldunderstöd.

HMS Carlskrona kommer att ingå i EU:s Operation Atalanta tillsammans med fartyg från andra europeiska länder. Förberedelserna pågår för fullt inför avresan från Karlskrona den 13 mars och på några punkter skiljer sig den här insatsen från tidigare insatser. Förbandschefen vid Tredje sjöstridsflottiljen har numera ett

uttalat ansvar att under chefen för marinens produktionsledning rekrytera, bemanna och utbilda förbandet.

För Håkan Nilsson vid produktionsledningens materielsektion är det tredje gången han är med och planerar för marinens insats i EU Navfor. Han var själv chef för ME 02 för tre år sedan. Håkan ser stora skillnader för ME 03 mot tidigare planeringar. Framförallt har den personal som rekryterats externt i många fall tidigare erfarenhet från en insats och många är redan anställda i Försvarsmakten vid andra förband i marinen.

– I och med att det är Carlskrona som åker igen har erfarenheterna från ME 02 tagits tillvara på ett bra sätt via systemet

Marin Erfarenhetshandling (MERF) som Sjöstridsskolan administrerar. Det gör att vi hela tiden har möjlighet att förbättra oss, säger Håkan Nilsson.

Bordningsstyrkan har samövat i Göteborg under flera år och är nu väl förberedda för att delta i insatsen.

– Jag har fullt förtroende för att min personal ska lösa uppgiften i området på ett bra sätt.

De är väl samövade och vi har erfarenheter från både ME 01 och ME 02 som vi nu har utvecklat säger chefen för bordningsstyrkan kapten Magnus Augustinsson.

Major Martin Malmberg är chef för helikopterenheten som till vardags tillhör tredje skvadronen vid Helikopterflottiljen.

– Vårt deltagande i en insats av den här karaktären kommer att ge oss en bra möjlighet att återta kompetensen inom den sjöoperativa verksamheten säger Martin Malmberg.

En av många ordningsövningar av så kallad dhow, i det här övningsfallet med HMS Dristig.

TEXT: ANDERS KALLIN/
PAO ME 03

FOTO: COMBAT CAMERA

Nya regler, nya grader

För fem år sedan fattades beslutet om tvåbefälssystemet – med officerare och specialistofficerare. Nu pågår uttagning till regements- och flottiljförvaltare samtidigt som nya regler om frivillig omgalloning beslutats.

Kapten i dag, förvaltare i morgon?

Under förra året klarades generella kravprofiler för regements- och flottiljförvaltare (OR9) och nu har rekryteringen startat genom att åtta förband och skolor utlyst befattningarna. Förbanden och skolorna – A 9, I 19, K 3, P 4, MHS K, MSS, SSS och LedR – har utarbetat specifika krav för respektive befattning. De första regements- och flottiljförvaltarna kommer utnåmnas av ÖB den 6 juni.

– Flottilj- och regementsför-

valtare är en helt ny tjänstegrad. Tanken är att det bara ska finnas en sådan per förband, så det är en ytterst exklusiv tjänstegrad för specialistofficerare, säger Mats Geijer vid personalstaben.

Sedan i höstas har också regelverket när Försvarsmakten återanställt före detta yrkesofficerare eller anställt reservofficerare som yrkesofficerare tillämpats, genom att dessa måste acceptera den grad befattningen har. Från och med nu gäller bestämmelserna för alla, det vill säga cirka 9 000 yrkesofficerare och 7 000 reservofficerare.

– Man kan se det som ett villkorspaket när man söker en ny tjänst. Precis som arbetsort och andra villkor så ingår också en tjänstegrad. Det är inte speciellt dramatiskt, säger Mats Geijer.

Från olika håll har farhågor förts fram emot de nya bestämmelserna: ”Är jag fast som specialistofficer om jag omgalloneras?” och ”Kommer min lön att sänkas om jag omgalloneras?” är de kanske vanligaste frågorna. Men så är det inte för den som byter befattning som följd av arbetsledningens beslut.

– Den som däremot frivilligt söker eller anmäler intresse för en befattning måste acceptera den grad och de villkor som följer med befattningen, avslutar Mats Geijer.

TEXT: DAG ENANDER/INFOS

VAD GÄLLER?

Om du byter befattning som följd av ett arbetsledningsbeslut, så är byte av tjänstegrad och personalkategori fortsatt frivillig.

Om du som officer själv söker en befattning som specialistofficer, är anläggande av tjänstegrad som specialistofficer en förutsättning för att erhålla befattningen.

Om du som specialistofficer själv söker en befattning som officer, är anläggande av tjänstegrad som officer en förutsättning för att erhålla befattningen.

Officerare och specialistofficerare kan byta personalkategori flera gånger under sin anställning – det finns alltså ingen inläsningsseffekt oavsett hur man fått sin grad.

Tystnad, tagning!

Har du nyligen varit på en elitseriematch i innebandy har du sett Försvarsmaktens nya sponsoringfilm.

- Vi vill visa vardagen för de svenska landslagen i innebandy och Försvarsmakten. Det finns en del saker i våra verksamheter som liknar varandras, till exempel uppvärmning, ordergivning och utförande, säger Annika Ivner, marknadsförare på InfoS.

En landslagsstjärna fick verkligen testa vår verklighet. Joel Kanebjörk och lagkamraterna i Storstveta bjöds nämligen in av LSS att prova på livet i Försvarsmakten under en dag i höstas.

- Vad som var roligast? Att skjuta. Och att sätta upp tältet med kaminen. Vår grupp var den enda som klarade det, säger Joel.

Filmen kan du se på försvarsmakten.se

1259

Så många rekryter ryckte runt om i landet in till GMU 1 i slutet av januari.

Premiär för ASOU

Nu pågår antagningen till det första genomförandet av en anpassad specialistofficersutbildning, ASOU 2013, för redan anställda soldater, sjömän och gruppbefäl. Tjugo av den ordinarie specialistofficersutbildningens utbildningsinriktningar har varit sökbara. Utbildningsstart är planerad till augusti i år och januari 2014.

- Under 2014 bedöms fler utbildningsinriktningar kunna öppnas, säger Joachim Blomgren på OR-projektet.

Höstens utbildning inleds vecka 34 på MHS H, SSS och LogS. Vecka 3 år 2014 inleds utbildningen på MHS H. Kadetterna på ASOU kommer att följa lämplig del av ordinarie SOU. Tidigare utbildning och erfarenhet som anställd soldat och gruppbefäl gör att utbildningen kan kortas ned med cirka 20 veckor. Generellt sett kommer ASOU att vara upp till cirka 40 veckor lång, men det kommer att finnas enstaka utbildningsinriktningar som är något längre.

Antagningsprövning och nominering sker lokalt på förband och antagning sker centralt.

- Detta första genomförande av ASOU är ett viktigt steg i att etablera yrkesutveckling för redan anställda gruppbefäl, soldater och sjömän till specialistofficer, säger Claes Bergström, projektledare för OR-projektet.

Charlotte Pettersson, MHS H

298

Så många avslutade förberedande militär utbildning (FMU) i slutet av januari.

I Halmstad, en av fyra orter

där utbildningen gavs, ryckte 83 personer ut.

Och 82 var nöjda med utbildningen.

"Jag ser fram emot att bidra med ett jämställdhetstänk"

Matilda Lidström Dougnac är Försvarsmaktens nya jämställdhets- och jämlikhetsstrateg. En av arbetsuppgifterna blir att se över hur Försvarsmakten som arbetsplats kan vara ett intressant val för både unga kvinnor och män samt också vara delaktig i att skapa förutsättningar för både män och kvinnor att vilja stanna kvar. Tidigare har Matilda bland annat arbetat vid den svenska delen av FN:s jämställdhetsenhet, vilket inneburit resor till de östra delarna av Demokratiska Republiken Kongo.

- Svenska insatser behövs i omvärlden och desto bättre om vi i den nutida sortens konflikter - utan tydliga skyttegravsgränser och med stort fokus mot etnicitet och civilbefolkning - kan bidra med våra insatser på ett genusmedvetet sätt, säger hon.

SVT på besök i Sheberghan

Som en följd av att den svenska styrkeinsatsen i Afghanistan minskar så håller Camp Monitor i Sheberghan på att avvecklas - något som SVT-journalisterna

Frida Björk och Marco Nilsson dokumenterade under en pressresa i januari.

Överlämnandet av Camp Monitor till afghanska armén beräknas ske i månadsskiftet april/maj.

"Proportionerna i försvarsdebatten är på gränsen till larviga. Sammantaget är försvaret inte i så dåligt skick som debatten förespeglar."

Fredrik Schulte,
riksdagsledamot (M)
(i blogginlägg)

"Swedish Armed Forces chief, Sverker Göranson, said that his country wouldn't last even two days against Russia, in an attempt to spur Sweden's Nato entry."

The Voice of Russia,
rysisk internationell
radiokanal

"Folk får säga vad de vill om försvarsmakten, men deras nya reklam är fucking awesome!"

Rebecka Madsen,
twitterare

"Without at all interfering with the Swedish debate... Of course we would welcome Sweden. It fulfills all the necessary criteria's so it would be a very short process. But it is for Sweden to decide."

Anders Fogh Rasmussen,
Natos generalsekreterare

Lättare för chefen – och bättre för dig

Prio kan vara svårjobbat, speciellt för plutonchefer.

Därför har en projektgrupp arbetat med att göra systemet smartare och enklare att använda.

Med start i april införs förbättringarna.

– Öppenheten har varit stor och man har lyssnat på oss, säger Christian Eriksson, plutonchef på P 4.

Indikationerna kom ganska snart från olika förband: tiden och ansträngningen det tog för främst plutonchefer att jobba i Prio var större än det stöd som systemet gav dem i deras chefsroll. Därför startade Thomas Engevall, chef för Ledningsstabens Prio-avdelning projektet ”Plutonchefen och system Prio” som under förra våren besökte en rad plutonchefer på P 4 och P 7 för att ta reda på vilka problem som uppkom.

– Deras synpunkter sammanställdes och blev underlaget till det plutonchefsseminarium som anordnades i juni. Då deltog förutom ett antal plutonchefer från Amf 1, LedR, P 4 och F 17 också representanter från LEDS Prio, personalstaben och produktionsledningen samt administrativa enheten och HR-direkt från HR-centrum, säger Niklas Lindkvist.

Innan han började arbeta med som projektledare för projektet ”Plutonchefen och system Prio”, arbetade han själv som plutonchef i Enköping. Därför är han väl medveten om de svårigheter som en första linjens chef kan stöta på i Prio.

– Vissa saker som skiftplanering tycker många tar för lång tid. Här finns det inte något reellt fel i systemet men utbildningen i hur man gör skiftplaneringen i Prio kan bli bättre.

Andra förändringsförslag som dök upp på plutonchefsseminariet var möjligheten för en plutonchef att göra en resebokning för hela sin pluton. I dag har varje soldat fått göra sin egen resebokning. De ska sedan attesteras av plutonchefen. Minsta avvikelser i några bokningar innebär att resebok-

ningen måste skickas tillbaka och korrigeras – och därmed uppstår onödigt merarbete.

– Det kommer att förbättras i april. Då kommer plutonchefen direkt kunna ändra i attesteringen om det är uppenbart vad felet är. I framtiden ska det också vara möjligt att göra en gemensam resebokning genom att bara välja vilka deltagare som ska omfattas.

Totalt inkom 19 prioriterade förändringsförslag vid plutonchefsseminariet, förslag som nu gått igenom och som lösningar tas fram för. Första omgången förändringar av plutonchefsstilläggen införs den 23 april och ytterligare större tillägg introduceras den 12 juni.

De sistnämnda förändringarna påverkar alla chefer i Prio, inte bara plutonchefer.

Det hela är också ett pilot-

Redan i april blir resebokningarna lättare att göra i Prio, lovar Niklas Lindkvist, projektledare och plutonchef.

projekt, i det här fallet har ett större problemområde identifierats och man har tagit med verksamheten för att få in synpunkter och underlag och sedan arbetat med det i projektform parallellt med ordinarie förändringsarbete. Med lärdomar från projektet kan i framtiden ytterligare förbättringar ske i systemet med hjälp från andra målgrupper.

– En sådan målgrupp är till exempel ekonomiskt ansvariga. Referensgrupperna är en framgångsfaktor för projektet. Tack vare dem har vi fått in relevanta förslag och erfarenhet, säger Niklas Lindkvist.

TEXT: DAG ENANDER/INFOS

FOTO: PRIVAT

Brist på datorer kan bli en svårighet, säger plutonchefen Christian Eriksson.

”I framtiden kommer inte Prio vara problemet”

– en av deltagarna från plutonchefsseminariet tycker till om Prio

Som plutonchef vid P4 i Skövde har Christian Eriksson haft sina duster med Prio. Därför ställde han gärna upp med input och synpunkter på hur systemet kan bli bättre.

– En mängd olika åtgärder ska till för att vårt arbete ska underlättas. Ett exempel är att Prio inte är tillräckligt intuitivt i dag för sällananvändare, det vill säga soldaterna. Då ökar riskerna för att de gör fel, vilket ger oss merarbete. Layouten i systemet skulle inte behöva vara så trubbig, säger han.

En annan sak som Christian önskat gick att göra var gruppesebokningar, något som snart kommer vara möjligt.

Med alla förbättringar av Prio på plats – kommer det fortfarande upplevas som krångligt?

– Inte närmelsevis som tidigare, för vi plutonchefer blir också bättre användare. Jag tror istället att det stora problemet framöver är brist på datorer men det jobbar vi på att lösa.

Nu lämnar vi enbefälssystemet

För fem år sedan fattades beslutet att införa specialistofficerare i Försvarsmakten.

Fortfarande har vi inte tydligt tagit konsekvenserna av detta. Ute på förbanden och på skolorna är rollerna som officer och specialistofficer grumliga, hopblandade och inte tydligt definierade – mycket av det gamla enbefälssystemet ligger kvar under ytan.

Om krigsförbanden ska kunna utvecklas på det sätt som vi vill krävs nu en tydlighet inom hela organisationen.

Ett fungerande och trovärdigt tvåbefälssystem måste tillåta officerare och specialistofficerare att utvecklas på olika sätt med fokus på yrkesutveckling inom respektive arbetsområde redan från start. Detta innebär att officeren och specialistofficeren kommer att ha olika kunskaper och färdigheter. Tillsammans har officeren och specialistofficeren den kompetens som krävs för att lösa uppgiften.

För officerare innebär tvåbefälssystemet kanske den största förändringen. Officerare kommer i framtiden att ha fokus mot chefskap och att leda förband på plutonsnivå och högre, samt att ingå i staber på taktisk och operativ nivå. Den nye officeren förväntas ha bred och generell kunskap.

För specialistofficerare innebär tvåbefälssystemet stora likheter med början av karriären för officerarna i det tidigare enbefälssystemet. Specialistofficerare kom-

mer att leda och utbilda förband på grupp- och plutonsnivå. Flera av dem kommer även att arbeta med och utbilda på våra kvalificerade ledningssystem, sensorer och vapensystem, med en djup och gedigen kunskap inom sitt ansvarsområde. Yrkesutvecklingen för specialistofficerare kommer att innebära en djup detaljkunskap i ett eller flera fackområden.

Nu måste vi alla bidra till att övergången till det nya befälssystemet underlättas. Vi som i dag är chefer ska ställa rätt krav på våra nya kollegor. Officerarna ska redan från början få möjlighet och stöd att utveckla sitt chef- och ledarskap mot att leda förband på plutonsnivå och högre. Specialistofficerare ska ges förutsättningar att vara just specialister med djupa detaljkunskaper.

Vi, officerare och specialistofficerare, kommer att lösa våra respektive arbetsuppgifter tillsammans – rygga mot rygga

mot de gemensamma målen. Det är dags att verkställa tvåbefälssystemet!

Marininspektör och konteramiral Jan Thörnqvist
Flygvapeninspektör och generalmajor Micael Bydén
Arméinspektör och generalmajor Anders Brännström

FAKTA: TVÅBEFÄLSSYSTEMET

Med tvåbefälssystemet avses officerare (OF) och andra grader (OR). I personalgruppen officerare återfinns militära tjänstemän med grad fänrik till general (amiral). I personalgruppen andra grader återfinns militära tjänstemän med graden menig till regements- (flottilj) förvaltare. Med yrkesofficerare (reservofficerare) avses kontinuerligt (tidvis) tjänstgörande officerare och specialistofficerare. Yrkesofficerare (reservofficerare) innehar tjänstegrad från förste sergeant till general (amiral). Med GSS avses gruppbefäl, soldater och sjömän, vilka är tidsbegränsat anställda och tjänstgör kontinuerligt eller tidvis. GSS innehar tjänstegrad normalt från menig till sergeant.

Så blir Försvarsmakten

Runt tjugo procent av de som genomgår GMU är kvinnor, men det finns bara cirka fem procent kvinnliga officerare.

Helena Hoffman är specialist inom jämställdhet på HR-centrum.

En av de stora utmaningar hon jobbar med är att fler kvinnor ska stanna kvar och göra karriär inom Försvarsmakten.

Helena Hoffman ser bara fördelar med att fördelningen mellan män och kvinnor blir jämnare.

– Försvarsmakten har allt att vinna på att det blir fler kvinnor i organisationen, på alla nivåer. Vi måste vara både män och kvinnor i våra internationella insatser för att kunna samverka med hela befolkningen där vi är, säger Helena Hoffman.

Rekryteringen går framåt på GMU-sidan, runt 20 procent av dem som nu rycker in är kvinnor. Vid de avslutande värnpliktsomgångarna låg siffran som högst på 10 procent. Fördelningen är alltså fortfarande långt ifrån jämn och dessa frågor måste drivas centralt inom ledningen, tycker Helena Hoffman.

– Det går framåt men det går för långsamt. Varför ökar inte antalet kvinnliga officerare mer och varför har vi inte fler höga kvinnliga chefer? Det är inte jag eller andra eldsjälar som ska bedriva arbetet, det är ledningen och cheferna. I de positionerna är det i huvudsak män och det är alltså män som ska säga att de vill ha en mer jämställd försvarsmakt, inte jag.

Lyft fram goda exempel

Helena Hoffman berättar att det finns förband och förbandschefer som i sina ledningsstaber haft ett tydligt gender-

perspektiv och målet att ha så jämn könsfördelning som möjligt.

– Dessa goda exempel bör lyftas fram och utvärderas av ledningen. När det gäller jämställdhetsområdet är det tyvärr ofta projekt som avslutas utan att man följer upp ordentligt. Jämställdhetstänkandet måste genomsyra hela Försvarsmaktens arbete hela tiden.

I mars startar ett coachprogram för högre ledningschefer i samverkan med Folke Bernadotteakademien och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB. Ett liknande program hölls förut som en del i EU-projektet Gender Force. Tidigare deltagare är ÖB Sverker Göranson och Jan Salestrand, chef över Ledningsstaben och Högkvarteret. Under våren blir det dags för ytterligare sex medlemmar i försvarsmaktsledningen att delta. Programmet

– Varför ökar inte antalet kvinnliga officerare mer och varför har vi inte fler höga kvinnliga chefer, är två frågor HR-centrums jämställdhetsspecialist Helena Hoffman ställer.

innehåller föreläsningar om att integrera och aktivt arbeta med jämställdhet och FN:s resolution 1325. Efter första året jobbar deltagarna med att ta fram en handlingsplan utifrån sin funktion, med syfte att förändra och utveckla jämställdhetsfrågorna i sin egen organisation.

– Det är cheferna som ska driva frågorna och se till att de är aktiva och långsiktiga.

mer jämställt

"Det är alltså män som ska säga att de vill ha en mer jämställd Försvarsmakt, inte jag"

Nätverk samlar kvinnliga anställda

Under värnpliktstiden fanns Nätverket för kvinnliga värnpliktiga, NVK. Dessutom hanterade Värnpliktsrådet frågor om jämställdhet och likabehandling. Fokus var på hur värnpliktiga behandlades och deras situation under utbildningen. Stödet och mandatet kom både från politikerna och från Försvarsmakten. Parallellt fanns centrala nätverk för anställda kvinnliga officerare. När värnplikten blev vilande var varken NVK eller Värnpliktsrådet längre aktuella, men HR-centrum hade fortfarande i uppdrag att ordna nätverksträffar för kvinnliga försvarsmakts anställda. Nätverket Officer Anställd Kvinna, Noak, bildades. Syftet är att samla civila och militära kvinnor inklusive soldater från GSS-nivå och uppåt och ge möjlighet att utbyta erfarenheter och inspirera via förebilder. Även män som på olika sätt

I nätverket NOAK – Nätverk Officer Anställd Kvinna – utbyts erfarenheter och kunskaper.

jobbar med jämställdhetsfrågor är välkomna i nätverket.

– Vi är en myndighet som lever under samma krav på jämställdhet som andra myndigheter i landet. Jag tror att vi får ett bättre och bredare perspektiv på allt vi gör om både män och kvinnor reflekterar.

Arbetet i nätverket ska fokusera på hur Försvarsmakten kan öka rekryteringen av kvinnor ännu mer men också på vad som görs för att behålla kvinnorna och stimulera till en karriär inom Försvarsmakten.

Prioriterade frågor

Att jämställdhetsfrågorna är prioriterade både inom Försvarsmakten och på politisk nivå är tydligt bland annat genom jämställdhetspolitiska mål och att de omnämns i styrdokument om Försvarsmaktens inriktning.

– Den nationella handlingsplanen för genomförande av resolution 1325 talar om för oss som myndighet att vi ska ha fler kvinnor på alla beslutsfattande nivåer. Det förutsätter att man har en ökad medvetenhet om jämställdhetsfrågor i hela organisationen. Försvarsmakten måste bli mer attraktiv så att kvinnorna stannar kvar.

På Militärhögskolan Karlberg kan den som vill och behöver utveckla sin kompetens inom området genom ett antal kurser. De vänder sig bland annat till personal som ska vara kontaktpersoner för likabehandlingsfrågor på sina förband och till dem som går KMU-utbildningen.

– Det händer saker, men lite för långsamt. Det är de små stegen framåt som stimulerar mig att fortsätta.

TEXT OCH FOTO: LENA PARKVALL/INFOS

Manliga generaler och amiraler: 34.
Kvinnliga generaler och amiraler: 0.

Manliga chefer för förband, skolor och centrum: 33.
Kvinnliga chefer för förband, skolor och centrum: 3 (varav en civil).

Manliga ledamöter i försvarsmaktledningen: 10.
Kvinnliga ledamöter i försvarsmaktledningen: 1 (civil).

Av Försvarsmaktens personal är i dag ungefär 13 procent kvinnor.

Bland officerare och specialistofficerare är nivån runt 5 procent, bland gruppbefäl, soldater och sjömän cirka 12 procent. Andelen civilanställda kvinnor är runt 38 procent.

(Statistik från december 2012)

VAD SÄGER FN – OCH REGERINGEN?

Resolution 1325 om kvinnor, fred och säkerhet antogs år 2000 av Förenta nationerna, FN, säkerhetsråd. Där betonas vikten av att kvinnor som berörs av konflikter också deltar i lösningen av dem och att kvinnor finns representerade som aktörer.

I regeringens handlingsplan för att genomföra Resolution 1325 uppmanas alla myndigheter som utbildar och sänder ut personal till internationella freds- och säkerhetsfrämjande insatser att verka för att en större andel kvinnor deltar och att insatserna utförs med ett genusperspektiv.

Koll på kontorsinköpen

Deras uppdrag: minska Försvarmaktens kostnader med 300 miljoner kronor.

Kontorsmöbler och kontorsmaterial var de första produkterna att sortimentstyras och katalogföras i Prio – något som upprört många.

– En av oss skulle kunna jobba heltid med frågor om detta, säger Görel Johansson på upphandlingsenheten i Boden.

Görel Johansson och Maria Gustafsson är tyvärr inte ovana vid upprörda samtal och mejl. Foto: Mats Carlsson

ett skrivbords funktion är densamma oavsett hur det ser ut – men prislappen kan vara olika beroende på utseendet. Den svängda varianten som Försvarmakten tidigare kunnat köpa in kostar ungefär 8 000 kronor medan det raka alternativet ligger på 3 000 kronor. Båda varianterna är höj- och sänkbara och enligt Försvarmaktens ergonom är de likvärdiga.

Ändå får Maria Gustafsson och hennes kollegor ofta samtal från dina kollegor inom Försvarmakten om hur dumt det är att de inte får köpa in precis de skrivbord de vill.

– Det är inte vi som bestämt att det ska vara så här. Vi följer de inköpsrutiner som finns och katalogköp är en av de viktigaste delarna för att vi ska kunna göra de ålagda besparingarna, säger Maria. Hon berättar att det inte bara är skrivbord som skapar irriterade mejl och sura samtal.

– Skyddsskor, almanackor, handskar... Allt handlar om att de inte får köpa vad de vill.

Som en del av arbetet med att nå besparingsmålen i UEFA-projektet (Utveckling och Effektivisering av Försvarmaktens Anskaffningsprocess) organiserades Upphandlingsenheten om 2012. Förutom att från årsskiftet tillhöra FMV så arbetar man i dag kategoristyr, det vill säga att olika medarbetare arbetar med olika produktområden.

Kategoristyrningen innebar också starten på att köpa varor genom katalog i Prio, något som upprört många medarbetare i Försvarmakten. Uppkopplingen till servern är nämligen så seg från flera orter att det kan ta flera minuters väntetid i Prio innan man kommer in i systemet.

– Sortimentstyrningen är också den

LÄR DIG LOU PÅ 60 SEKUNDER

Varje år köper svenska myndigheter varor, tjänster och entreprenader för cirka 500 miljarder kronor. Lagen om offentlig upphandling detaljreglerar sådana köp. Är inköpet över tröskelvärdet 284 631 kronor är reglerna detaljerade, är beloppet lägre kan direktupphandling ske. Under ett budgetår ska upprepade direktupphandlingar läggas samman och får totalt inte överstiga 1 233 401 kronor. Enligt LOU måste en myndighet annonsera sina inköp för att intresserade leverantörer ska kunna lämna ett anbud. I myndighetens förfrågningsunderlag ska tydliga krav och utvärderingsmetod anges. Alla anbud ska utvärderas och vinnande leverantör ska offentliggöras.

mycket tydlig, det finns ett begränsat urval i katalogen. Visst kan vi förstå om alla inte är helt nöjda med det utbud som finns i katalogen men det går inte att göra alla nöjda i besparingstider, säger Görel Johansson, platschef på upphandlingsenheten.

Hon tror att mycket av klagomålen och frustrationen har sin bakgrund i hur det varit tidigare.

– Många har varit vana att kunna köpa vad man vill för sina budgeterade medel. Nu är det inte så längre och det upprör många.

Sortimentet i katalogerna är framtaget av en projektgrupp där experter på området funnits med likaväl som deltagare från förbanden. Dessutom är det baserat på de historiskt mest populära produkterna och inköpsstatis-

tik på dessa. Upphandlingsenheten kommer under våren att gå igenom fritextkundvagnarna och se över vad som skulle kunna ingå i framtida kataloger, kataloginnehållet för de olika kategorierna kommer alltså att utvecklas.

– Du kan alltid skapa fritextkundvagnar för produkter som verkligen behövs för att din verksamhet ska kunna bedrivas. Men då pratar vi inte om stolar med röd sits istället för blå, sådant är inte verksamhetskritiskt, säger Görel.

Fotnot: Världens dyraste skrivbord görs av det amerikanska företaget Parnian, i träslag som ebenholts och karpatisk alm. Lyxvarianten – mycket populärt hos affärshöjdare och oljeschejker – kostar ungefär 1,4 miljoner kronor. Men det är inte höj- och sänkbart.

TEXT: DAG ENANDER/INFO S

Inte nöjd med den upphandlade varans kvalitet eller hittat ett fel i katalogen?

Rapportera en avvikelse – det är det bästa och snabbaste sättet att påverka.

Mer information hittar du på [emil under FMLOG](mailto:emil@fmlog.se) och [Förbättring/Avvikelser](mailto:Forbattning@fmlog.se).

”Det fanns 300 olika mobiltelefonmodeller”

Varje år gör Försvarsmakten inköp av varor och tjänster för sju miljarder kronor.

– UEFA-projektet ger oss betydligt större koll på vad skattepengarna används till. Och inköps- och upphandlingspersonalen gör ett fantastiskt jobb, säger Bengt Andersson, Försvarsmaktens logistikchef.

Bengt Andersson, Försvarsmaktens logistikchef.

Sju miljarder kronor i årliga inköp är en imponerande summa, men när Bengt tillträdde 2008 visste man inte riktigt vad som köptes för pengarna. Därför analyserades inköpen och en del förbluffande fakta kom fram: Till exempel så hade Försvarsmakten köpt in 300 olika mobiltelefonmodeller. Då är det svårt att få ett optimalt pris från tillverkare eller försäljare.

– Jag har förklarat för förbandschefer vars personal haft synpunkter på upphandlingsenheten att det istället är mig de ska skälla på. Upphandlingsenheten gör sitt jobb och följer de regler som finns. Om det finns uppenbara fel i processen så ska de rättas till, men det ska ske tjänstevägen.

Effekterna av UEFA-projektet börjar nu märkas, främst på hotell- och IT-upphandlingar – men oavsett om det handlar om gem eller garderober så finns det pengar att spara.

– De små talen blir tillsammans stora belopp. Vårt sortiment innehåller inga produkter av dålig kvalitet, det skulle i längden bli dyrare. Faktum är att det gamla tillvägagångssättet där respektive chef, på lägsta nivå kunde hantera sin budget med mycket stor frihet, var unik inte bara jämfört med andra myndigheter utan också med privata företag, säger Bengt Andersson.

Nytt luftvärnssystem

Nu påbörjas införandet av ett nytt luftvärn inom Försvarsmakten. Strax före årsskiftet gav regering och riksdag klartecken att anskaffa ett luftvärnssystem byggt på en robot som redan i dag används på Jas 39 Gripen, Iris-T eller Robot 98 som den benämns inom Försvarsmakten.

– Det är första gången vi kan använda samma robotar inom både luftvärnet och flygvapnet. Det blir därför ett kostnads-effektivt system. Underhållet blir billigare och logistikkedjan mer effektiv, säger arméinspektör Anders Brännström.

Roboten har utvecklats i ett samarbetsprojekt mellan sex länder: Tyskland, Italien, Spanien, Grekland, Norge och Sverige.

På det kommande luftvärnssystemet sitter robotarna på en lavett, en avfyringsramp, med fyra robotar på varje. Lavetten är i sin tur monterad på en vagn, som i princip kan dras av vilket fordon som helst.

Robot 70, som är det system som framöver ska ersättas, krävde att skytten satt på en punkt med fri sikt mot målet för att kunna följa roboten till träff. Iris-T är värmesökande och lavetten kan till exempel gömmas i skogen, så skjuts robotarna upp lodrätt och söker sig själva mot målen, så kallat "fire and forget".

– Vi får nu ett betydligt vassare luftvärn för korträckviddsområdet. Nu börjar

Robot 98 är tre meter lång, väger nästan 90 kilo – och har en hastighet på mach 3.

arbetet med införandet, att utveckla kringutrustning och utbilda personalen, säger chefen för Luftvärnsregementet, Stefan Jönsson.

TEXT: JOHAN LUNDGREN/INFOS

FAKTA – IRIS-T/ROBOT 98

Typ: Infraröd jaktrobot
Räckvidd: Cirka 10 km i längd, 5 km i höjd
Måltyper: Flygplan, helikoptrar och kryssningsmissiler

Är André Årets framtidschef?

Han har byggt upp kompaniet som gjort fem insatser i Afghanistan.

Nu kan André Sæden, kompanichef på P 7 utses till Årets framtidschef på Chefsgalan.

– Hade jag drivit en snickarfirma hade den kursat efter några månader, säger André.

Bakom Chefsgalan ligger tidningen Chef, som samarbetar med ett antal företag och organisationer – bland annat Försvarsmakten.

Tanken är att premiera och lyfta fram individer som driver kompetensutveckling och svenskt arbetsliv framåt.

En av tre nominerade i klassen Årets framtidschef är André Sæden.

– Jag är förbluffad över att vara nominerad men samtidigt är det jättekul. Jag ser det som ett kvitto på att jag gjort ett bra jobb och kan det jag gör. Vi jobbar i en

verksamhet som bara vi som jobbar här kan klara av, det är lite speciellt. Jag skulle aldrig kunna skapa konst som Leonardo Da Vinci gjorde men jag tvivlar på att han eller någon som honom skulle kunna göra det jag gör.

Vad kännetecknar en bra chef?

– En chef kan vara formellt tillsatt men det betyder inte att man nödvändigtvis är en ledare. Genom gott föredöme visar en ledare vägen för andra att följa. Mitt chefskap baseras på tre ord: föredöme, tillit och prestigelöshet.

Hur kommer du att fira om du vinner?

– Just nu är jag i Afghanistan men slumpen har gjort så att jag kommer hem på nästa leave dagen innan galan

Föredöme, tillit och prestigelöshet – tre viktiga ord i Andrés chefskap.

den 13 mars. Därför kommer jag kunna vara med på Grand Hôtel i Stockholm.

TEXT: DAG ENANDER/INFOS

FOTO: PRIVAT

Skrivbord och strid

Mycket tid ägnas åt planering bakom skrivbordet. Nödvändigt, men inte lika roligt som en dag i fält, tycker Henrik Nordén.

Övningen pågår i nästan ett dygn.

**Administratör ena dagen.
I frontlinjen nästa.**

Jobbet som kompanichef har två ansikten.

– Hjärnan får ingen paus, säger Henrik Nordén på Livgardet.

Försvarets forum följde med under en arbetsdag, från före gryning till långt efter midnatt.

– Nu vill jag att ni släpper loss vildhundarna i er, ropar kompanichefen Henrik Nordén till sina 150 svartmålade soldater

som svarar med ett gemensamt glädjevrål. Det är ett par timmar kvar till det stora anfallet. Motivationen är på topp. Men bakom välsmorda vapen och kämpaglöd ligger många timmars förberedelser och planering. Henrik har studerat kartor, diskuterat strategier och resonerat om motståndarens verksamhet och förmåga. Problem med strulande motorer och fastkörda bilar har lösts och man har förberett sjukvårdstransporter och leveranser av mat och ammunition.

– Mycket tid har gått till att analysera uppgiften och att skriva förberedande

order tillsammans med kompaniledningen. Det är viktigt att så snabbt som möjligt få ut information till plutoncheferna så att de hinner förbereda sig, säger Henrik Nordén.

Han har varit kompanichef i snart ett år. Det dagliga arbetet innebär mycket administration, planering och uppföljning – för mycket administration enligt Henrik.

– Försvarsmakten har skapat ett system där det är onödigt mycket administration, främst för chefer. Det som tar mest tid är alla kommenderingar som dessutom innebär att jag nästan aldrig har all personal tillgänglig. Allt för sällan har jag förmånen att få strida med mina soldater och officerare, säger Henrik.

Men just i dag är det en sådan dag. Ordern från bataljonschefen: Ta och rensa staden Spång som ockuperats av en väpnad motståndare.

Lagom långt fram

Efter att ha gjort sig färdig för strid och gått igenom nattens underrättelser inleds framryckningen. Här gäller det att komma så nära motståndaren som möjligt utan att bli upptäckt. Ibland pausar han för att samla sina plutonchefer och rådgöra om vägval, risker och möjligheter. Han har en pluton framför och tre

"Vilken väg är den rätta?" Under framryckningen samlar Henrik sina plutonchefer regelbundet.

bakom sig – "då har jag en bra uppfattning om läget".

– Alla Romeo! Kompaniet påbörjar anfäll mot hus Alfa ett, ropar Henrik i sin radio.

Några sekunder senare fylls skogen av kulsprutesmattor och blixtrande mynningsflammar. Motståndaren besvarar elden och snart hörs tjutande signaler från sensorer som anger att egen trupp har träffats. Det vrålas efter sjukvårdare och bärhjälp.

– Under inbrytningen är förbandet som mest sårbart. Därför gäller det att ha ett bra understöd och en bra plan för omhändertagande av skadade. Man kan räkna med skador här, säger Henrik.

En näve nätter till lunch

Efter fyra timmars framryckning och strid uppstår det ett läge där kompaniet tappar tempo. Mer soldater och ammunition måste fram och de skadade måste transporteras bakåt.

HENRIKS DAG

04:28 Gör sig färdig för strid.

05:02 Kollar nattens underrättelser.

05:27 Förberedelser.

06:44 Håller ett motivationstal för sin personal i syfte att skapa vilja att lösa uppgiften.

Henrik rådgör med sina plutonchefer om det fortsatta anfallet in i byn. Sedan trycker han i sig några nävar nötter, kakor och godis.

- Det är jätteviktigt att äta och dricka hela tiden. Jag får absolut inte bli trött och passiv när jag är chef. Min signalist hjälper till att hålla koll på mig.

Samtidigt ser han hur signalisten har ställt sig för nära ett fönster.

- Bort från fönstret! Du kan ju bli träffad!

Anfallet fortsätter genom hus, källare och vindsvåningar med snabba språngmarscher över gator och öppna ytor.

- Jag måste hela tiden tänka ett par

steg framåt och försöka förutse vad fienden vill göra och vad jag vill göra, så att jag kan vinna striden. Hjärnan får verkligen ingen paus när man är kompanichef.

Arbetsdag utan slut i sikte

Klockan närmar sig tiotiden på kvällen. Kompaniet har varit igång i över fjorton timmar men övningen är inte slut. Nu måste man hålla ställningarna och skicka ut eftersökspatruller som letar reda på kvarvarande motståndare. Sedan ska man minera längs vägar, dra taggtråd, bygga eldställningar och tejpa över fönster så att ljus inte läcker ut.

Henrik lämnar över ansvaret till sin ställföreträdare en stund.

- Min personal har gjort ett jåkligt bra jobb. Det är lätt hänt att man glömmer bort att ge beröm och feedback men man får inte glömma att det är något som alla behöver.

TEXT & FOTO:
BJÖRN WESTERDAHL,
LIVGARDET

FAKTA

Namn: Henrik Nordén

Ålder: 33

Jobb: Kompanichef på Livgardets 72:a kompani.

Bakgrund: Värnplik på Livgardet 1999. Blev officer 2002. KS10 och FS18.

På fritiden: Sport och idrott, "jag har spelat mycket fotboll själv, sedan är jag Djurgårdare med säsongskort". Gillar att resa och upptäcka nya platser, "Toscana är en favorit". Försöker att inte ta med sig jobbet hem, "jag tar aldrig med arbetsmaterial hem, då är det bättre att sitta kvar ett par timmar".

Sjukvårdsplanen fungerar och de som sårats under inbrytningen tas om hand.

Paus – och en del utnyttjar den efter bästa förmåga och förstånd.

07:03 Kompaniet rullar iväg mot fordons-
avlämningsplatsen.

07:31 Fordonen parkeras. Framryckning till fots.

11:28 Inbrytning i staden Spång.

14:05 Lunch äts under språng mellan två byggnader.

22:04 Striden avtar. Övergår i försvar.

01:58 Läggdags och tre till fyra timmars sömn.

Få fart på fysiken

Stramar det i byxlinningen? Kanske flämtar du lite i trappan? Oavsett svaret så är det nu rätt tid att sätta dina mål för årets träning!

Visst du att de allra flesta i Försvarsmakten har som arbetsuppgift att träna två gånger i veckan, omkring tre timmar totalt? Du som omfattas bär antingen uniform i jobbet eller är civilanställd i ett krigsförband. De styrande reglerna finns i FM FysS, Försvarsmaktens fysiska standard. Dessa utgår från insikten om att det är bättre att man tränar regelbundet än – som det ibland var innan år 2005 – en gång om året pressar sig runt milen med livet som insats.

Är du civilanställd men inte placerad på ett krigsförband? Även du uppmuntras att träna på arbetstid, men på frivillig basis. Nya regler är dock på gång vilket kan innebära att alla som accepterat internationell arbetsskyldighet får som arbetsuppgift att träna regelbundet. Din friskvårdsledare vet vilka regler som gäller på ditt förband.

Räcker tre timmar?

Tänk på att träningen ska vara varierad. Du ska träna både kondition, styrka och rörlighet. Självklart måste du utgå från dina personliga förutsättningar. Gott stöd kan du få av Träningsdagbok FM FysS som du hittar via [Idrott/Friskvård](#) på emils startside.

En del anställda har behov av att träna mer än tre timmar beroende på vilken befattning de har: En röjdykare till exempel som kräver en viss syreupptagningsförmåga behöver kanske träna ytterligare tre timmar i veckan. I FM FysS framgår vilka personalgrupper som har tilläggskrav.

FMIF, Försvarsmaktens idrott- och friskvårdsenhet, uppdaterar hela tiden FM FysS utifrån nya förutsättningar och lärdomar.

Din träning – chefens ansvar

Det är din närmaste chefs ansvar att se till att du får förutsättningar att träna på arbetstid. Det är också med chefen som du kommer överens om vilka målsättningar du ska ha för årets träning. När ni formulerar målen så fundera på hur du behöver träna så du klarar din arbetssituation. Om du till exempel sitter mycket vid datorn behöver du förmodligen stärka bälten, axlar och nacke, och kanske stretcha mycket för att inte stelna till.

Det är också bra att ha något som sporrar, som att vara med i en tävling. Försvarsmakten erbjuder personalen att delta i

många olika slags tävlingar – allt från motionstävlingar till tävlingar på elitnivå.

En vanlig fråga är om träningen måste ske på arbetsplatsen. Svaret är att det beror på vilka behov du har och vad du kommer överens om med chefen. Cyklingen till och från jobbet kanske kan ersätta ett träningspass i veckan eller varannan vecka – men det går inte att gå hem tidigare med skälet att du tränar på fritiden istället.

Nyheter, regler, tävlingar, och mycket mer hittar du på FMIF:s sida, via [Idrott/Friskvård](#) på emils startside. Ta gärna stöd av friskvårdsledaren på ditt förband och kolla vilka träningsmöjligheter som finns hos dig.

**TEXT: KRISTINA ÅSTRAND BOHMAN/INFOS
FOTO: JOHAN LUNDAHL/COMBAT CAMERA**

Här betalar du bara i svett

– i följande tävlingar betalar Försvarsmakten din startavgift

För dig som precis börjat

Våruset, Blodomloppet (5 km promenad, jogga/spring 5 eller 10 km), Tjejmilen och FN Loppet. Våruset och Blodomloppet får dessutom utföras på arbetstid.

Våruset är 5 km, bara för kvinnor och arrangeras på 17 orter mellan 2 maj till 10 juni.

Blodomloppet är 5 km promenad samt 5/10 km jogga eller spring. Arrangeras på 14 orter mellan 13 maj till 29 augusti.

För dig som redan tränar

Vasaloppet 3 mars, Engelbrektsloppet 10 februari, Våttenrundan 14-15 juni, Vansbrosimningen 7 juni, Lidingöloppet 28 september (dessa fem tävlingar ingår i En Svensk Klassiker), O-ringen 21-26 juli och Stockholm Halv Marathon 14 september.

FEMETTA

– testa din allmänbildning mot Försvarsmaktens generaldirektör Peter Sandwall. Peter fick 10 poäng. Hur många får du?

VILKEN STAD?

5 poäng:

Här delades Ludvig den Frommes rike upp år 843. I dag en småstad med 20 000 invånare.

4 poäng:

Tyskarna kallar området staden ligger i för Lothringen, fransmännen säger Lorraine.

3 poäng:

Floden Meuse rinner genom staden som starkast förknippas med första världskriget.

2 poäng:

Tillsammans med slaget vid floden Somme är slaget här de största på Västfronten.

1 poäng:

Trots att fågelfjädrar ingår i stadens namn är det inte alls en speciellt mjuk plats.

VILKET BILMÄRKE?

5 poäng:

Kinesiska Sichuan Tengzhong ville köpa märket. Istället lades tillverkningen ner 2010.

4 poäng:

Föregångaren hade det svåruttalade (och svårsålda namnet) HMMWV.

3 poäng:

Arnold Schwarzenegger ägde flera bilar. Tre modeller byggdes: H1, H2 och H3.

2 poäng:

Bränsleslukare, svärparkerad – men bra när det saknas vägar. Tillverkades av GM.

1 poäng:

Delar namn med ett skaldjur. Den militära versionen 'HumVee' byggs fortfarande.

VILKEN FILM?

5 poäng:

Bygger på en självbiografi av Ron Kovic. Vann två Oscars, den ena för bästa klippning.

4 poäng:

Den andra Oscarstatyetten kammade regissören Oliver Stone hem. Premiär 1989.

3 poäng:

Tom Cruise spelade huvudrollen, delvis rullstolsburen, långhårig och skäggig.

2 poäng:

En av Stones tre Vietnamkrigsfilmer, de andra två? 'Plutonen' och 'Himmel och jord'

1 poäng:

Vet du vilket datum USA:s nationaldag är så vet du nästan hela filmtiteln.

Peters svar: **VILKEN STAD?** Verdun på tre poäng. Något av en chansning men utgick från området och kopplingen till första världskriget; **VILKET BILMÄRKE?** Hummer på fyra poäng. Jag gillar bilar och vet vad en HMMWV är. **VILKEN FILM?** Born on the 4th July på tre poäng. Jag funderade på att chansa på fyrapodningsnivån. Det är inte många filmer där Tom Cruise är rullstolsburen och långhårig...

Danska lovord

Han kom till Folk och försvars rikskonferens i Sälen och levererade mycket beröm till den svenska Försvarsmaktens insatser. Nato:s generalsekreterare Anders Fogh Rasmussen lovade också snabbmedlemskap om vi skulle ansöka, men betonade att det är för det svenska folket att bestämma.

– Sverige har världen över ett mycket gott anseende efter många väl genomförda insatser, sade Anders Fogh Rasmussen och exemplifierade med Afghanistan, Kosovo och Libyen.

Generalsekreteraren etiketterade Sverige som den mest aktiva partnern,

påfallande ofta i Nato-ledda operationer under FN-mandat. Att svenska kvinnor och män stridit skuldra vid skuldra med Nato-soldater

som både sett och varit beroende av svenskt militärt kunnande har ytterligare spätt på de positiva omdömena.

– I framtiden blir samarbete mellan nationer allt viktigare. Ett exempel är transportflyget C-17 stationerat i Ungern där Sverige är en av de starkaste bidragsnationerna, konstaterade Fogh Rasmussen.

TEXT: ROGER MAGNERGÅRD/INFOS

Ny redaktör för Försvarets forum

Sedan den 7 januari är Dag Enander redaktör för Försvarets forum. Tidigare jobbade han på den redaktionella kommunikationsbyrån OTW, med kunder som Ikea, ATC och Green Cargo.

Varför lockade Försvarsmakten?

– Människorna i Försvarsmakten och dess verksamhet går inte att jämföra med någon annan organisation eller något företag i Sverige. Här finns de bästa historikerna och uppslagen för att kunna göra en bra personaltidning. Och det är målet, att se till att Försvarets forum blir Sveriges bästa personaltidning.

Hur ska det gå till?

– Genom att du som läser tidningen kommer med tips om vad vi ska skriva om och idéer på vad du vill läsa om. Hör av dig till ff-red@mil.se med tips och idéer, ju fler desto bättre.

Till sist... har du någon erfarenhet från Försvarsmakten sedan tidigare?

– Jag gjorde lumpen som båtchef i kustartilleriet. Och lyckades tillhöra alla regementen i nummerordning. Utom KA 5.

NYTT I ARBETS DATORN

Införande av det nya e-postsystemet Iris har startat. Senast sista mars beräknas det vara klart vid samtliga förband. Själva migreringen sker på natten och du som medarbetare får information någon vecka innan.

Med Iris öppnas också möjligheten att kunna läsa e-post och kalender i mobilen och i bärbara datorer. Prov och försök pågår. Under testperioden ska beslut fattas om vilka mobiltelefoner som kan köpas in, handledningar för användning med mera.

Nya intranätet emilia lanseras den 15 april och en första version har framgångsrikt installerats. Medarbetare på Service-desk i Arboga var bland de första med att få utbildning. Fram till slutet av mars genomförs nu lärarledda utbildningar för redaktörer från samtliga förband. Även datorstödda utbildningar är på gång.

Mer info hittas i Nytt i arbetsdatorn via emils startside.

Rekrytering – en fokusfråga

– Vi måste hålla farten i rekrytering- en utan att tappa kvalitet, har generallöjtnant Jan Salestrand nyligen sagt på Emil.

För att kunna rekrytera till hela Försvarsmakten måste vi på bred front kunna marknadsföra oss utanför vårt eget staket. Marknadsföring kan ske och sker när vår egen personal individuellt eller i grupp deltar i olika arrangemang som Våruset, Klassikerloppen eller Blodomloppet. När vi gemensamt genomför till exempel Försvarsmaktdagarna så deltar ju även civil personal aktivt. De bär inte uniform utan då borde vi ha ett gemensamt civilt klädesplagg typ träningsjacka/t-shirt. Och då skulle det vara bra om man inom samma garnison/ort kan ha till exempel idrottsklädsel/t-shirt med text som "Försvarsmakten – Göteborg". Enkelt för utomstående att förstå att vi representerar/tillhör Försvarsmakten och att vi finns på orten.

Men det är bestämt från högre ort att endast organisationsenhets namn får stå på profilprodukter som idrottskläder. Men vilka utomstående förstår vad FömedC betyder? Inom Göteborgs garnison, liksom de flesta andra, så finns det personal som tillhör olika förband, som Amf, MarinB, FMLOG, FMTM med flera men det är, i Göteborgsexemplet, FömedC som stödjer vid de olika friskvårdsaktiviteterna och köper in dessa gemensamt.

Men helt förståeligt vill ju personal från Amf inte springa omkring med FömedC på ryggen men kan acceptera "Försvarsmakten – Göteborg" istället.

Man kan förvisso nöja sig med ett "anonymt" Försvarsmakten på ryggen. I det fall man enbart ska representera myndigheten så bör myndigheten tillhandahålla och stå för kostnaderna för profileringen. Rätta till detta och lyssna på vad generalen Salestrand har sagt om att "Rekrytering är en fokusfråga".

*Björn Borg
Verksamhetsutvecklare
Försvarsmedicincentrum,
FömedC
Försvarsmakten – Göteborg*

Varför lyssnar ingen på en kapten?

Varför läser inte en taktisk operativ officer 40 poäng Prio-kunskap på den treåriga Officershögskolan? Eftersom när TA/OP Officeren kommer hem används 20-50 procent av arbetstiden med att jobba med det verktyget. Varför läser inte TA/OP-eleven arbetsmiljö, anställningslagar, förordningar, arbetstidsbestämmelser, arbetsgivarbestämmelser, personalregler m.m. eftersom han/hon blir ytterst ansvarig för att kunna och följa dessa lagar och regler när han/hon blir placerad som plutonchef direkt efter skolan? Varför får inte en specialistofficer full utbildning på alla de vapen som finns på en "standard"pluton? Varför får inte en specialistofficer lära sig allt om trupputbildning och truppföring på skolan? Det är ju det han/hon skall göra när han/hon kommer hem till sin befattning.

Ja, detta är frågor som den nya organisationen, det nya arbetssättet och den sedan många år pågående akademiseringen gjort att vi måste ställa. Hur jag tycker det ska vara spelar bevisligen ingen roll, för det är ingen som lyssnar på en synnerligen erfaren kapten som ständigt är insatt i striden om min kära försvarsmakts framtid.

*Kn Fredrik Erpesjö
Simulatorofficer, Ing 2*

Jag skäms när reklamen går på TV

Härligt att se att marknadsföringen av försvaret är utbredd. Tv, bio, internet ja nästan överallt kan man nu se att vi existerar. Synd bara att jag inte kunde vara lika positiv över innehållet. Varför ska jag och mina kollegor behöva skämmas varje gång en reklam går på TV? Varför ska samtliga civila individer i rummet skratta åt en? Det är väldigt förnedrande. I vårt yrke stoltserar vi med gemenskap, ära, vinnartänk, lösandet av uppgifter, disciplin och förmanskap. Våra kampanjer borde genomsyras av dessa budskap. Den senaste reklamen med killen som går in i en bubbliknande boll var bland det värsta jag sett och det finns nog inte en soldat/officer som jag känner som inte delar denna tanke med mig. Detta är en återkommande förbättringspunkt som alltid dyker upp vid samtal med kollegor. Försöker inte att få igenom att vi ska ha kampanjer som ser ut som actionfilmer, men visa i alla fall det vi faktiskt gör varje dag. Det är ju trots allt anledningen till att vi som jobbar i försvaret är kvar.

Joseph Issa, Amf1

"Vad håller vi på med?"

Läs mer om Försvarsmaktens reklamkampanj på blogg.forsvarsmakten.se/kommentar/

UBS, RALS och hyckleri

2010 infördes UBS för alla anställda i FM. Samtidigt avskaffades två andra system, tjänstgöringsomdömen och vitsord, för officerare. UBS har helt andra syften än vitsorden, nämligen att bedöma och diskutera medarbetarens beteenden med utgångspunkt i FM värdegrund.

UBS är inget betyg och ska inte användas som grund för lönesättning.

I UBS-kompendiet läser jag att jag som chef inte får spara mina bedömningar av underställda. Jag får också veta att om en medarbetare begär ifyllda formulär från kollegor, så ska dessa sparas. Förklaringen är att de senare betraktas som allmänna handlingar och mina bedömningar ska förstöras, eftersom de annars kan komma att lämnas ut. Här hänvisar man till Offentlighets- och sekretesslagen, OSL. Den lagen existerar, men

rätt hänvisning hade varit till Tryckfrihetsförordningen, som är en av våra grundlagar. OSL reglerar i stället när myndigheter kan låta bli att lämna ut handlingar. Chefer måste naturligtvis kunna spara de underlag som används för att bedöma medarbetare.

Hur ska vi annars kunna på ett spårbart sätt kunna bedöma individens utveckling?

FM Persl anger att lönerrevisionen RALS ska ta sin utgångspunkt i sju lönekriterier. Tre av dessa är relaterade till prestationer och fyra till beteenden. De beteenderelaterade är nästan ordagrant hämtade från UBS. För prestationer finns fortfarande, tre år efter att vitsorden skrotades, inget gemensamt bedömningssystem. Här öppnas för en godtycklighet som inte gynnar vare sig organisationen

Om enveckasförsvaret

När ÖB uttalade sig om att vi kan försvara Sverige sades det vara "en politisk bomb". Detta trots att vem som helst i Försvarsmakten har räknat ut detta sedan länge. Den enda riktiga bomben i detta är istället att försvarspolitikerna verkar vara uppriktigt förvånade över läget i Försvarsmakten.

Löjtnant Caroline Tillström, Ing 2

Muggar bättre än reklamfilmer

Jag tycker reklamfilmerna borde upphöra. Har hört alltför många som tycker de är dåliga utöver mig själv. Ge istället ut t-shirtar, muggar, handdukar och annat trevligt till försvarsmaktsanställda som på så vis skyltar och gör reklam på plats ute i samhället.

*Petter Berggren,
Totalförsvarets Skyddscentrum*

Larvig reklamkampanj?

Varför redovisar vi inte "vår verklighet" istället för en dyr larvig reklamkampanj?

Vilken bild av vår verksamhet vill vi förmedla till befolkningen/skattebetalarna?

*Kapten Rickard Eklund
Und/säk officer S2
31. Luftburna bataljonen*

eller individen. Att hålla vattentäta skott mellan RALS-arbete och UBS är nästan omöjligt. Det extra arbete det innebär för chefer med personalansvar är dessutom betydande.

Samordna därför prestations- och beteendebestämningar till ett system. Tydliggör att det systemet också är grund för lönesättning vid RALS. Den nuvarande överlappningen gränsar till hyckleri och är otroligt arbetskrävande.

Dessutom – begär att få ett undantag i OSL för att sekretessklassificera handlingar som syftar till att bedöma våra anställdas prestationer och beteenden. Det skulle öppna för större spårbarhet och större djup i våra bedömningar, med bibehållen integritet för våra anställda.

*Erik Magnét
Kompanichef, LedR*

842 mil på båge

Efter att ha kört Dakarrallyt sex gånger och med en 12:e plats som bäst tänkte Thomas Berglund på Livgardet låta den här gången vara den sista. Men blir det så?

- I och med att jag fick bryta efter motorhaveri med bara tre dagar kvar så känns det snöpligt. Vi får se om det blir fler rallyn, säger Thomas som representerar Försvarsmakten och FM Elit när han kör det mytomspunna rallyt.

Från början gick det mellan Paris-Dakar men oroligheter i västra Afrika flyttade rallyt till Sydamerika 2009. Under två veckor avverkar motorcyklar, bilar och lastbilar sträckan Kiruna-Neapel. Tur och retur.

FOTO: THOMAS BERGLUND

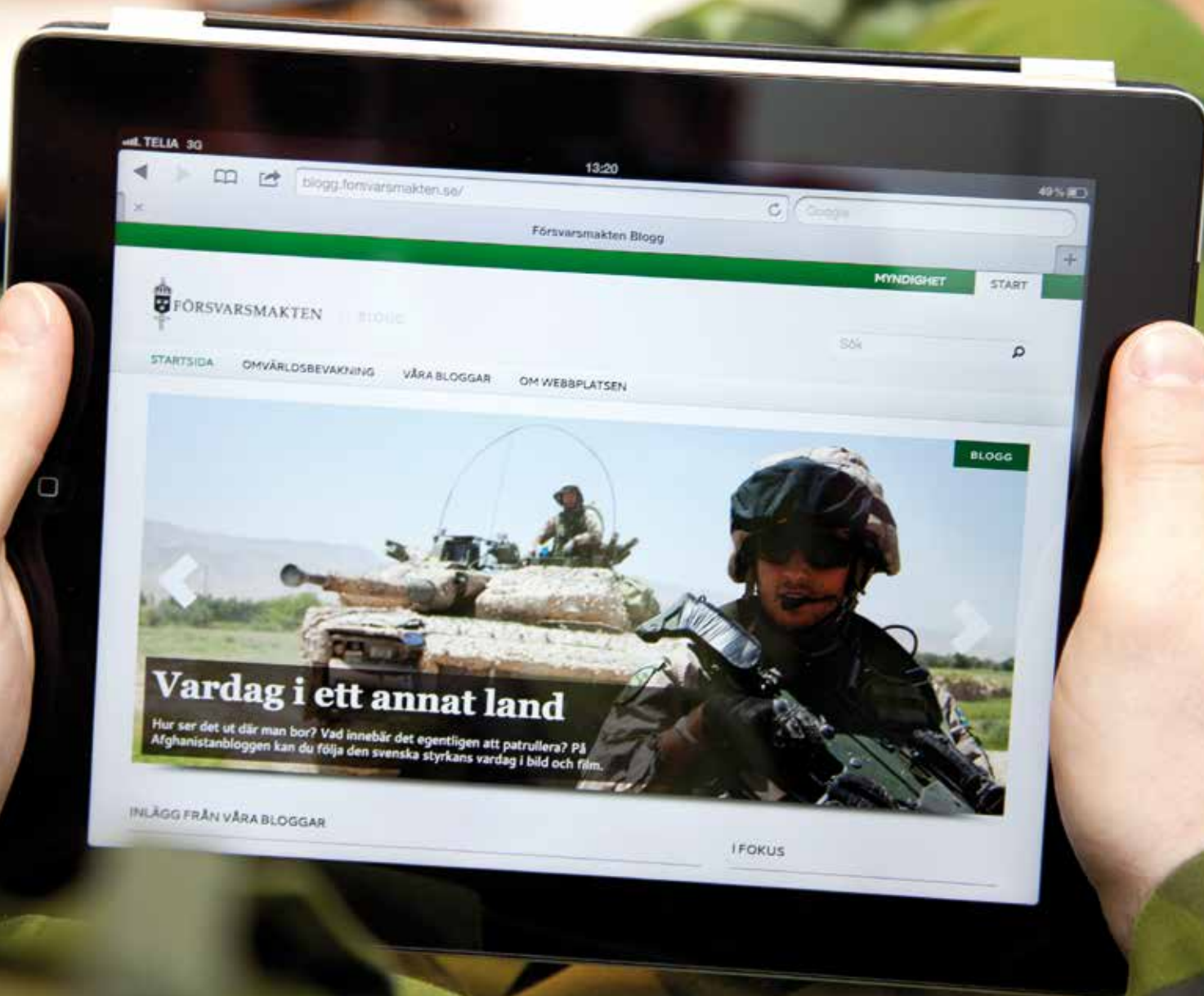

Posttidning B

FÖRSVARSMAKTEN

FÖRSVARETS FORUM
SE-107 85 STOCKHOLM

BLOGG.FORSVARSMAKTEN.SE

Information, inspiration och debatt — på Försvarets forum möts våra medarbetare och den intresserade allmänheten. Ett verktyg för omvärldsbevakning i sociala medier gör det lätt att följa de aktuella försvarsfrågorna.